

Я.В. ШКОБА, Р.А. АБИЗОВ

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ

*Каф. оториноларингології (зав. – проф. Р.А. Абизов) Нац. мед. академії
післядиплом. освіти (ректор – проф. Ю.В. Вороненко)*

Сьогодні важко уявити розвиток оториноларингології без застосування сучасної інформаційної технології. Використання мережі Інтернет, електронної пошти та інших "не паперових" інформаційних ресурсів стало звичним в роботі будь-якого спеціаліста.

Разом з тим виникає потреба в правильному користуванні електронними джерелами інформації. Особливо важливим є їх застосування в навчальній та науковій роботі.

В попередніх публікаціях (2001, 2003 рр.) ми вже наводили перелік мережевих інформаційних систем, які є актуальними в оториноларингології.

Враховуючи бурхливий розвиток науки та системи інтернету, вважаємо актуальним звернути увагу на такі джерела інформації, як електронні бібліотеки та електронні наукові фахові видання (ЕНФВ).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, розміщена на сайті <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html> – Научная электронная библиотека Украины – Scientific Electronic Library of Ukraine – дає можливість легко знайти автореферати дисертаційних робіт.

На сайті <http://uaportal.com/ukr/Culture/Literature/E-Libraries/>, «Електронні бібліотеки України» знаходимо перелік багатьох бібліотек і в тому числі медичну бібліотеку «MedLib.ws» – <http://medlib.ws>, проект якої відкрито 1.09.2008 р. і яка має на сьогодні в базі даних 20 043 книги та налічує 75 785 читачів. Тут розміщено книжки медичної тематики з можливістю безкоштовного «скачування», щоденні новини та /онлайн відео/.

На сайті <http://ukrmed.org.ua/cat.php?cat=11050> розміщено УКРМЕД >> Медичні бібліотеки, та <http://www.library.gov.ua/> – Національна Наукова Медична Бібліотека України, яка надає доступ своїм користувачам до національних і світових інформаційних ресурсів, основними та найбільш популярними з яких є: «EBSCO», «PubMed», «SpringerLink(+KLUWER)», «Blackwel», «Российская медицина».

EBSCO – <http://www.ebscoind.com/> – одне з найбільших передплатних агентств з великою електронною бібліотекою, яке шляхом глобальної системи в 19 країнах поставляє всьому світові понад 100 БД і 9.000 електронних журналів.

Значним попитом користуються наступні бази даних:

«MEDLINE» – <http://medline.cos.com/>,
«Health Source: Nursing/Academic Edition» – <http://www.cvtisr.sk/index/go.php?id=290&idf=88&lang=sk>,

«Clinical Pharmacology» – <http://www.clinicalpharmacology.com/>,
«Academic Search Premier» – <http://www.galileo.usg.edu/welcome/>.

Створена Національною медичною бібліотекою США, «MEDLINE» надає можливість користувачу проводити пошук рефератів у понад 4.800 періодичних біомедичних журналах.

«Health Source» Nursing/Academic Edition» – більш ніж 550 наукових повнотекстових журналів з багатьох медичних дисциплін. База поповнюється кожен день.

«Health Source – Consumer Edition» – є однією з найбагатших колекцій інформації стосовно питань здоров'я для користувачів і

бібліотек всього світу, надаючи повний текст із 150 журналів.

«Clinical Pharmacology» інформує про найновіші клінічно-релевантні монографії про медикаменти, які відпускаються за рецептами у США, рідкісні рослинні та харчові добавки, патентовані медикаменти і препарати, що знаходяться у стадії розробки.

«Academic Search Premier» – академічна полігалузева база даних з повнотекстовою інформацією із більш ніж 4500 видань. У PDF-форматі є можливість отримати інформацію, що відноситься до 1975 р. і навіть до ще більш віддалених років, із 100 журналів.

Електронні версії періодичних видань видавництва «Springer(+KLUWER)», «Blackwell», «SpringerLink» – це відомі в усьому світі джерела інформації для дослідників академічних та інших наукових центрів.

«Springer (+KLUWER)» – (<http://www.springerlink.com>) – це доступ до колекції «The SpringerLink Online Journal collection» більше 1 200 рецензованих наукових журналів (біля 600 000 документів) з 1996 р.

«Blackwell» – <http://www.blackwell-synergy.com> – колекція (часткова, 401 журнал з науки, техніки, медицини із загальної кількості 845 назв) електронних наукових журналів.

Детальну інформацію щодо користування електронними журналами Springer та Blackwell можна знайти на сайті: <http://www.intas.be/index.asp?s=20&uid>.

За адресою: <http://www.bibliothek.uni-regensburg.de/ezeit/> знаходиться бібліотека 11068 електронних журналів.

Бібліотекою світового рівня в розмаїтті електронної інформації є «PubMed» – <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/entrez?cmd=search&db=pubmed>, яка надає користувачам безкоштовний і необмежений доступ до 4500 журналів з медико-біологічних наук, ресурс яких сягає 15 000 000 рефератів з 1950-х років.

База «Російська медицина» включає бібліографічну інформацію книг, авторефератів дисертацій, періодичних видань згідно з каталогами Російської центральної наукової медичної бібліотеки – <http://www.scsml.rssi.ru/>.

Корисними для користувачів є «Бібліотечні ресурси в Internet», до яких належить «Список адрес WEB-серверів бібліотек та інформаційних центрів світу» <http://www.rada.kiev.ua/LIBRARY/mark.htm> та деякі інші.

Актуальною для пошукувачів та аспірантів, молодих учених є інформація про електронні наукові фахові видання (ЕНФВ).

Сьогодні не всім відомо, що публікації в електронних наукових фахових виданнях (ЕНФВ), згідно з п.14 "Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань", зараховуються здобувачам так, як і в друкованих виданнях.

«Положення про електронні наукові фахові видання» затверджено спільним наказом Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України та ВАК України від 30 вересня 2004 р.

В додатку до розділу 2 «Положення про електронні наукові фахові видання» наведено структуру файлу з бібліографічними описами статей електронного наукового фахового видання.

Редакційне оформлення електронного наукового видання повинно здійснюватися відповідно до вимог цього положення.

Книжкова палата України, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського та Національна парламентська бібліотека організують зберігання обов'язкових примірників ЕНФВ. На веб-сайті Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського представлено зведений каталог статей з усіх ЕНФВ та забезпечується доступ до повних текстів статей.

Таким чином, ми вважаємо, що використання сучасних інформаційних ресурсів в оториноларингології є обов'язковим як в науково-дослідній, так і в навчальній практиці сучасного отоларинголога.

1. Абизов Р.А., Шкоба Я.В., Шкорботун В.О. Досвід використання мережевих інформаційних систем в оториноларингології // Інформаційні технології в охороні здоров'я та практичній медицині. Наукові праці (21-23 травня 2003 р., м. Київ). – 2003. – С. 112-113.
2. Чайковський Ю.Б. Дещо про електронні джерела наукової інформації // Ліки України. – 2006. – №104. – С. 5.
3. Шкоба Я.В. Використання Інтернету (Internet) в оториноларингології // Журн. вушних, носових і горлових хвороб. – 2001. – №4. – С. 75-79.

Надійшла до редакції 15.01.09.

© Я.В. Шкоба, Р.А. Абизов, 2009